

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Τρίτη, 27 Αυγούστου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς:

- Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας, κ. Θ. Σκυλακάκη
- Υπουργό Εσωτερικών, κ. Θ. Λιβάνιο

Θέμα: «Υδροηλεκτρικό έργο στο ρέμα “Γιότσα” Γρεβενών εντός προστατευόμενου οικότοπου του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου»

Προβληματισμός επικρατεί για την κατασκευή Μικρού Υδροηλεκτρικού Έργου (ΜΥΗΕ) στο ρέμα “Γιότσα” Γρεβενών, παραπόταμο του Αώου που χωρίζει το Σμόλικά από τη Βασιλίτσα, εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και της Ζώνης Ειδικής Προστασίας / Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (περιοχής Natura 2000) με κωδικό GR2130002 «Κορυφές Όρους Σμόλικας». Οι αντιδράσεις πολλαπλασιάζονται, με σχετικές ανακοινώσεις τόσο από επτά περιβαλλοντικές οργανώσεις όσο και από τουλάχιστον δέκα ορειβατικούς συλλόγους, ενώ εικόνες από το πεδίο των εργασιών που παρουσιάζονται διαδικτυακά είναι ανησυχητικές.

Αναλυτικότερα, για το θέμα εξέδωσαν Κοινή Ανακοίνωση¹ οι περιβαλλοντικές οργανώσεις «Αρκτούρος, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, Καλλιστώ, Μπουλούκι, Πίνδος Περιβαλλοντική και MedINA», σημειώνοντας ότι η κατασκευή είναι καταστροφική για το φυσικό περιβάλλον και το βιότοπο σημαντικών ειδών πανίδας. Όπως τονίζουν, το 2021 υπήρξε ακύρωση της απόφασης κατασκευής του έργου, μετά από προσπάθειες των περιβαλλοντικών οργανώσεων “Καλλιστώ” και “Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία”. Τρία χρόνια μετά, με την έκδοση τροποποιητικής Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, εγκρίθηκε η εκκίνηση των εργασιών κατασκευής του ΜΥΗΕ, με τις καταστρεπτικές επιπτώσεις να είναι ήδη ορατές. Οι εργασίες διεξάγονται εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και της Ζώνης Ειδικής Προστασίας / Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (περιοχής Natura 2000) με κωδικό GR2130002 «Κορυφές Όρους Σμόλικας», παραβιάζοντας την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, η οποία ρητά ορίζει τις

¹ <https://ornithologiki.gr/el/enhmerwsh-ekpaideush/enimerosi/ta-nea-mas/1856-katastrofi-prostatevomenou-oikotopou-sto-ethniko-parko-voreias-pindou>

χαρτογραφημένες περιοχές με τύπους οικοτόπων προτεραιότητας ως ζώνες αποκλεισμού **εγκατάστασης** μικρών υδροηλεκτρικών έργων.

Της έναρξης των εργασιών προηγήθηκε **σειρά αρνητικών γνωμοδοτήσεων:**

- η αριθμ. 977/28-9-2020 **αρνητική** γνωμοδότηση του **Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου,**
- η αριθμ. 38977-31397/28-11-2023 **αρνητική** γνωμοδότηση του **Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.,**
- η αριθμ. 33654/23-1-2024 **αρνητική** γνωμοδότηση της **Δ/νσης Δασών Ιωαννίνων.**

Παρά τις αρνητικές γνωμοδοτήσεις, οι εργασίες κατασκευής **ξεκίνησαν** και έχουν **ήδη καταστρέψει** μέρος του τύπου οικοτόπου προτεραιότητας 9530* «(Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα».

Το ΜΥΗΕ κατασκευάζεται, επίσης, **εντός της ζώνης εξαπλώσης** πολύ σημαντικών ειδών της περιοχής όπως:

- η **Ιονική πέστροφα** (*Salmo farioides*), για την οποία από το 2021 είναι σε ισχύ το θεσμοθετημένο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για τα αυτόχθονα είδη πέστροφας στην Ελλάδα»,
- η **Βίδα** (*Lutra lutra*), η παρουσία της οποίας έχει επιβεβαιωθεί τόσο ανάντη όσο και κατόντη της περιοχής κατασκευής του ΜΥΗΕ,
- ο **Χρυσαιτός** (*Aquila chrysaetos*) και ο Ασπροπάρης (*Neophron percnopterus*), είδη χαρακτηρισμένα ως «Κινδυνεύον» και «Κρισίμως Κινδυνεύον» αντίστοιχα, βάσει του Κόκκινου Καταλόγου των Απειλούμενων Ειδών της Ελλάδας,
- η **Καφέ Αρκούδα** (*Ursus arctos*), είδος προτεραιότητας (Παράρτημα II της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43/ΕΚ), με την κατάσταση διατήρησής της αξιολογημένη ως «Μη Ικανοποιητική-βελτιούμενη (U1+)». Επιπλέον, το ΜΥΗΕ κατασκευάζεται σε ζώνη πολύ υψηλής ευαισθησίας και μόνιμης παρουσίας του είδους, ενώ στην περιοχή υλοποιείται παράλληλα το ευρωπαϊκό έργο LIFE ARCPROM που στόχο έχει τη βελτίωση των όρων συνύπαρξης της καφέ αρκούδας και του ανθρώπου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για το συγκεκριμένο ΜΥΗΕ εξέδωσαν **κοινή ανοιχτή Επιστολή**² δέκα ορειβατικοί σύλλογοι και συγκεκριμένα ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κοζάνης, ο Ορειβατικός Σύλλογος Σιάτιστας «Ο Μπούρινος», ο Χιονοδρομικός Ορειβατικός Σύλλογος Γρεβενών, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Άρτας, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος

² <https://orivatikos.gr/2024/07/31/%ce%b1%ce%bd%ce%bf%ce%b9%cf%87%cf%84%ce%ae-%ce%b5%cf%80%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%ce%bb%ce%ae-10-%ce%bf%cf%81%ce%b5%ce%b9%ce%b2%ce%b1%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8e%ce%bd-%cf%83%cf%85%ce%bb%ce%bb%cf%8c%ce%b3/>

Ηγουμενίτσας, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Ιωαννίνων, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Μετσόβου, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Πρέβεζας και ο Πεζοπορικός Ορειβατικός Σύλλογος Κέρκυρας.

Οι Ορειβατικοί Σύλλογοι «εκφράζουν την **αγωνία** τους για τα έργα (...) Τα σκαπτικά μηχανήματα ανοίγουν **δρόμους** και πραγματοποιούνται **συνοδά έργα καταστρέφοντας δάσος, πρηνή** αλλά και τμήμα του **διεθνούς μονοπατιού Ε6 Δίστρατο - Σαμαρίνα**. (...) Συμφωνούμε με τον **Φορέα Διαχείρισης** Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου ο οποίος τονίζει τις **επιπτώσεις** της διάνοιξης της οδού και της εγκατάστασης του αγωγού στην φύση και καταλήγει στο ότι θα δημιουργηθούν **σημαντικές αρνητικές** επιπτώσεις στην υπόσταση και στις αξίες του πάρκου. (...) **Παρά τις πρόσφατες εξαγγελίες του Πρωθυπουργού** για τα “Απάτητα Βουνά” διαπιστώνεται ότι τελικώς αυτά καταπατούνται από λόμπι Βιομηχανιών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΒΑΠΕ)».

Δεδομένου ότι οι ανωτέρω περιβαλλοντικές οργανώσεις υπογραμμίζουν πως είναι **απαραίτητη και επιβεβλημένη η άμεση ανάκληση της τελευταίας τροποποίησης της αρχικής ΑΕΠΟ, καθώς και της άδειας εγκατάστασης** του έργου, την ευθύνη του οποίου έχει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, ενώ **παράλληλα αιτούνται τη διακοπή των εργασιών** έως ότου ελεγχθεί από το ΥΠΕΝ η πληρότητα του φακέλου αδειοδότησης του έργου.

Δεδομένου ότι οι ανωτέρω Ορειβατικοί Σύλλογοι καλούν το **Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης** Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, τον **Περιφερειάρχη** Ηπείρου και τον **Περιφερειάρχη** Δυτικής Μακεδονίας «να ενεργήσουν όσον το δυνατόν ταχύτερα, δείχνοντας τη μέγιστη δυνατή περιβαλλοντική ευαισθησία, ώστε **να αποτραπεί** η κατασκευή αυτού του **καταστρεπτικού** για την καρδιά της Πίνδου, και αμφιβόλου αναγκαιότητας, υδροηλεκτρικού έργου αφού η εφαρμογή της ως άνω ΑΕΠΟ, **θα βλάψει σημαντικά** την οικολογική συνοχή και λειτουργία του οικοσυστήματος του όρους Σμόλικας, το οποίο είναι **ήδη επιβαρυνμένο** από τις δασικές πυρκαγιές του 2001 και 2007».

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά** του Μικρού Υδροηλεκτρικού Έργου (ΜΥΗΕ) στο **ρέμα “Τιότσα” Γρεβενών**, όπως το στάδιο κατασκευής του, το ισχύον χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης και έναρξης λειτουργίας του, η κατασκευάστρια εταιρεία, η συνολική ισχύς, ο προϋπολογισμός, τα συνοδά έργα (π.χ. διάνοιξη διόδων μεταφοράς υλικών), οι υποχρεώσεις αποκατάστασης εδαφών και ανταποδοτικών οφελών.
- 2) Ποια διοικητικά στάδια (γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων/αδειοδοτήσεων)** έχουν ολοκληρωθεί και από ποιες Υπηρεσίες;

- 3) Πως αιτιολογείτε το γεγονός ότι, ενώ το 2021 υπήρξε ακύρωση της απόφασης κατασκευής του έργου, τρία χρόνια μετά, με την έκδοση τροποποιητικής ΑΕΠΟ από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση εγκρίθηκε η εκκίνηση των εργασιών κατασκευής του;
- 4) Για ποιους λόγους το ΜΥΗΕ προχωρά παρά τις αρνητικές γνώμοδοτήσεις του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου, του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. και της Δ/σης Δασών Ιωαννίνων;
- 5) Τι απαντάτε σε κάθε ένα από τα τεκμηριωμένα επιχειρήματα των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των ορειβατικών συλλόγων, όπως περί αντίθεσης με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και περί δυσμενών επιπτώσεων στο προστατευόμενο περιβάλλον της περιοχής;
- 6) Έχει λάβει χώρα θεσμική διαβούλευση για την κατασκευή και λειτουργία του με την τοπική κοινωνία και, εάν ναι, ποια υπήρξε η θέση των οικείων Ο.Τ.Α.;
- 7) Ποιες πρωτοβουλίες θα αναλάβετε ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης προστασία του προστατευόμενου περιβάλλοντος στο ρέμα “Γιότσα”; Προτίθεστε να αποδεχτείτε τα αιτήματα των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των ορειβατικών συλλόγων; Εάν ναι, σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες θα προβείτε και πότε ακριβώς;
- 8) Ποια είναι τα Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ) α) υπό αδειοδότηση, β) υπό κατασκευή και γ) σε λειτουργία, εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και ποια είναι τα χαρακτηριστικά εκάστου;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

Τσίμαρης Ιωάννης